DISSERTATIO BOTANICA
DE

ANANDRIA,

QUAM
AMPLISSIMA FAC. MED. CONSENT. & ADPROB.
IN REGIA ACADEMIA UPSALIENSI,
Sub PRÆSIDIO
VIRI *EXPERIENTISSIMI* ATQUE *CELEBERRIMI*,
DOMINI
DOCT. CAROLI
LINNÆI,
MED. ET *BOTAN.* PROFESS. *REG.* ET *ORD.*
ACAD. IMP. REGG. MONSPEL. HOLM. ET UPSAL. SOCII,
HUJUSQUE SECRETARII,
Curiosis modeste sistit
STIPENDIARIUS REGIUS
ERLAND ZACH. TURSÉN,
WEXIONIA SMOLANDUS.
In Audit. Carolino Majori die XX. Decembris,
ANN. MDCCXLV.

UPSALIÆ.

VIRO

Dn. Doct. PETRO

Reg. Coll. Med. ADSESSORI, & per Provinciam
AVUNCULO

VI.

Adm. Rev. Præclar. &

Dn. NICOLAO

LINNÆO,

PASTORI in Stenbrohult longe
meritissimo.

Mag. PETRO

PLATIN,

Ecclesiæ Brahe-Grennæ PASTORI dignissimo,
cognationis caussa ad cineres colendo.

Spectatæ Integritatis &

Dn: DANIELI

PHARMACOPOLÆ per Provinciam

PATRONIS, PROMOTORIBUS

*HAsce levissimas pagellas, summa cum re-
tantaque mihi præstita beneficia, cum vo-*

D.

Ampl. Adm. Rev. Præclar.
NOMINUM

Cliens devotissimus
ERLAND

Amplissimo,

P L A T I N,

Junecopensem Med. Ord. Experientissimo, Honoratissimo.

RIS

Clarissimis DOMINIS,

Mag. G A B R I E L I

H Ö Ö K,

PASTORI in Wirestad fidelissimo, AVUNCULI loco semper venerando.

Mag. J O H A N N I

C O L L I N,

PASTORI in Tåfwelsåhs & Tofta vigilantissimo, nec non Templ. Cathedr. Wex. OECONOMO Adcuratissimo;

Experientiæ VIRO,

F A L C K,

Cronobergensem quam maxime industrio.

& FAUTORIBUS OPTIMIS.

verentia, in grati animi recordationem, ob tot
to omnigenæ felicitatis,

D. D.

Clariss. & Experient.
VESTRORUM

& cultor observantissimus
TURSÉN.

Högwälachtad Herr Handelsmannen i *Carlshamn*,
Herr OLOF G. BERGH.

N sällsam ört sig här framwisar,
Som hittils knapt sin like sett,
Bland alt det fram naturen gett.
Hon äfwen ock Guds almacht prisar:
Den minsta stielk det minsta blad
I alt, naturens ordning följer;
Och fast deß fruchtbarhet sig döljer
Fins den likwäl i ymnog *grad*.
Jag gläds at hon mig nu påminner
En plicht, som är mig ganska öm:
Min tid, han är wäl som en dröm;
Dock denne tanken ej förswinner,
Min Herre af er stora dygd:
Han mig upmuntrar Er at wörda,
Som frälst den ödet welat mörda,
Och lemnat mig ert wärda skygd.
När tryckte barn förswaret sakna,
Ho tar sig deras sak rätt an?
Ändoch man mycket loswa kan;
Men deraf klädes ej den nakna:
Man tror det är en ringa sak,
At föga wärda ord och löfwen:
Man låts med handen ge i håfwen
Men deraf byggs ej kyrkans tak.
Herr *BERGH* hos Er man altid funnit
En siäl, der aldrig falskhet fants,
En dygd, som sedt sin fulla glants:
En dygd, som ärans bifall wunnit
At ej af åldren plånas ut.
Ej under då, at man Er unnar
Beröm och låf af alla munnar
Som wörda dygden til sitt slut.

Högwälachtade Herr Handelsmannens
ödmjuke tjänare
ERLAND TURSÉN.

D. D.

1.

Lantarum uſus ad Alimenta, Veſtes, Supellectilia & Medicamenta in cauſſa fuere, quod Plantarum cognitio fuerit omni ævo magni habita, & Scientia, quam dicimus Botanicen, antiquitus culta.

2. Cognitio hæc primum ad Plantas neceſſarias, dein ad utiles, tum ad omnes quæ in uſus verti poſſent, extendebatur, demum & ad omnes quotquot detegi poſſent.

3. Sic plantarum detectarum ſpecies tempore *Caſpari Bauhini* circa annum 1623. ad ſextum millenarium adſcendebat, quarum pars maxima Europa meridionalis, parum adhuc a Botanicis calcatis exoticis terris, ſuppeditabat.

4. Non his acquievit Botanicorum induſtria, quin etjam inviſerent exteras oras, eas itidem inveſtigaturi, quas ibi terrarum collocaverat fœcunda natura. Hoc fine adiit HERMANNUS *Zeylonam*, RUMPFIUS *Amboinam*, RHEEDE *Malabariam*, KÆMPFERUS *Japoniam*, ALPINUS *Ægyptum*, OLDENLANDUS *Caput bonæ ſpei*, FEVILLEUS *Peruviam*, HERNANDES *Mexicum*, MARCGRAVIUS *Braſiliam*, PLUMIERUS *Dominicam*,

CATESBÆUS *Carolinam*, CLAYTONUS *Virginiam*, TOURNEFORTIUS *Græciam*, HALLERUS *Helvetiam*, Cel. D:nus Præses *Lapponiam* &c.

5. Interea temporis & in Europa cultiori commorantes Botanici indefessam navabant operam detegendis plantis rarioribus, quæ veterum Botanicorumm oculis adhuc sese subduxerant. Sic

ALPINUS *Cretam*; BOCCONUS *Siciliam*, *Melitam*, *Galliam*, *Italiam*; BARRELIERUS *Italiam*, *Hispaniam*, *Galliam*; CLUSIUS *Hispaniam*, *Austriam*, *Pannoniam*; GRISLEUS *Lusitaniam*; MAGNOL *agros Monspelienses*; VAILLANTIUS *Parisinos*; LOESELIUS *Prussicos*; DILLENIUS *Gissenses*; RUPPIUS *Jenenses*; RAJUS *Anglicos*; CELSIUS *Uplandicos* agros peragrabant; ut taceamus reliquos, qui undique plantas coëgerunt, uti PLUKENETIUS, BREYNIUS, COMMELINUS, Alii:

6. Ultimo & ad eas plantas examinandas ventum est, quarum cognitio antea vel minoris momenti habita, vel absque fructu laboriosissima æstimata. Ex his *Muscos* 600 DILLENIUS, *Gramina* 400 SCEUCHZERUS, *Fungorum* 900 varietates MICHELIUS, & alii ingentes minutissimarum plantarum copias in apricum produxere.

7. Hac ratione ad illud fastigium pervenerant ante aliquot annos Botanices divitiæ, ut multi dubitarent, an quædam adhuc plurimæ laterent plantarum species incognitæ, a Botanices maxima parte orbis lustrata.

8. RUTHENICO imperio ab Imperatore PETRO I:mo reformato, accitis undique eruditis viris, & Academia Scientiarum Petropoli fundata, plantæ vastissimi hujus imperii antea neglectæ sollicite indagari cœpere a Botanicis, quorum numerus tum valde accreverat; nec tamen in hisce borealibus plagis alias reperiri posse plantas, quam ubique per Europam vulgares, communis

nis erat opinio. Horum Botanicorum tantum nomina ad nos delata fuere, eorumque præsertim, qui longa itinera Botanices caussa per varias remotissimasque Rutheniæ Provincias instituerant. e. gr. Buxbaumii, Messerschmidii, Gerberi, Heintzelmanni, Gmelini, Stelleri.

9. BUXBAUMII interim prodire cœpere *Centuriæ*, refertæ plantis copiosissimis, multis ignotis, imperfecte descriptis & delineatis plurimis.

MESSERSCHMIDII *Flora Siberica* blattis tineisque relicta, non dum publicam adspexit lucem.

GERBERI *Flora Volgensis*, plantis rarissimis superbiens, suppressa cimeliis curiosorum reservatur.

HEINTZELMANN *Flora Tatarica* 400 plantas complectens, lucem, quam meruit, publicam, non dum consecuta est.

SCHOBERI *Flora Moscoviensis* prodire non meruit.

GMELINI stupenda collectanea, undecim annorum laboriosissimo itinere per *Siberiam* comparata, adhuc publici juris non facta, serio dolemus.

STELLERI itinera non dum cessant, plantæ tamen nonnullæ, antea non visæ, passim in curiosorum hortis obviæ, faciunt ut ejus reditum exoptemus.

AMMANNI *Icones & Descriptiones stirpium rariorum in imperio Ruthenico sponte provenientium*, *Petropoli 1739.* prodiisse ex novellis literariis cognovimus.

10. Annus jam agitur secundus a reditu STENONIS CAROLI BIELKE, *Lib. Bar. & Dicasteri Aboënsis Consiliarii*, ex Ruthenia, ubi Botanicis regni familiariter usus, plantarum variarum gazas acquisivit, quas ex remotissimis Russiæ Provinciis ac Regionibus nuper laudati clarissimi Viri retulerant. Amplissimum hunc thesaurum Generosissimus Dominus Baro, liberali manu, Celeberrimo Domino Præsidi donavit. Constabat hic partim rarioribus seminibus, quæ terræ commissa mox germinabant;

partim 600 circiter plantis exſiccatis, rariſſimis plerisque, nec antea in Svecia conſpectis.

11. Hiſce conſtabat quam ferax rariſſimarum plantarum ſit vaſta illa terra Ruthenica. Hæ vero omnes, una cum 285 Ammanni, jam jam laudati, numero paucæ ſunt, ſi comparentur cum illis, quas Flora Sibirica Clariſſimi Botanici Gmelini, Profeſſ. Hiſt. Nat. Petrop. propediem publico exhibebit.

12. Ex hiſce ſeminibus *Area venalis* Horti Academici Upſalienſis plurimis hodie ſuperbit rariſſimis plantis Sibiricis, quæ vel Doctiſſimum Botanicum in ſui admirationem rapiant; quarum paucas commemorabo:

Valeriana floribus tetrandis, quæ *Amm. ruth. 25. t. 3.*
Androſace *Fl. Svec. 160. Amm. 22.*
Phlomis, *Amm. 48.*
Leonurus, *quæ* Ballote. *Amm. 60. t. 8.*
Leonurus, *quæ* Cardiaca, *Amm. 62.*
Dracocephalon *quod* Moldavica, *Amm. 57. item 58.*
Papaver, *Amm. 81.*
Sedum, *Amm. 93.*
Sedum: Anacampſeros, *Amm. 96. t. 11.*
Iſopyrum: Helleborus, *Amm. 100. t. 12.*
Potentilla: Pentaphylloides, *Amm. 116.*
Polemonium, *Fl. lapp. 86.* ſed hirſuta majoribusque floribus.
Limnia *Stelleri.*
Lilium, *Amm. 139.*
Trifolium: Lupinaſter, *Amm. 143.*
Vicia, *Amm. 147.*
Aſtragalus, *Amm. 166.*
Lathyroides, *Amm. 181.*
Trigonella: Melilotus, *Amm. 158.*
Delphium, *Amm. 174. & 175.*
Abſinthium, *Amm. 193.*
Lactuca, *Amm. 211. & 212.*

Othon-

Othonna: Jacobæaſtrum: *Amm. 221.*
Coryſpermum, *Amm. 225.*
Helxine: Perſicaria, *Amm. 240.*
Urtica, *Amm. 249.*
Robinia: Aſpalatus, *282. 283. 284. & 285.*
Nepeta floribus obliquis: Lophanthus.
Blitum, *Amm, ruth. 239.*
Porrum ſcapo nudo ancipiti ante floreſcentiam nutante.
Amethyſtina, *Amm. 70.*
Ruyſchiana, *Amm. 64.*
Ixia foliis enſiformibus, caule dichotomo.
Braſſica foliis lanceolato-ovatis glabris indiviſis dentatis.
Silene, Anemone, Heracleum, Centaurea. &c.

13. Inter has etjam comparet herba, antea ne nomine quidem nota, cujus ſemina ſub ANANDRIÆ nomine miſere Rutheni Botanici: Ex nomine & fama conſtitit hanc plantam, exemplo certe ſine pari, flores producere absque ſtaminibus & antheris, unde plurimi ad hanc Academiam curioſi nobiſcum flores ejus conſpicere optabant; tandem medio æſtatis proxime præterlapſæ voti compotes facti ſumus; quare inde occaſionem ſumſi ejusdem accuratius examen inſtituendi loco ſpeciminis Academici, quod Botanices cultoribus non ingratum fore ſpero, qui novam & ignotam herbam orbi erudito exponi gaudebunt.

NOMEN.

14. Nomen huic herbæ impoſuiſſe conſtat J. G. Siegesbeckium, Horti Petropolitani Præfectum, & ſi in natales vocis inquirere lubet, inveniemus eam derivatam ab ἀ privativo & ἀνδρία quæ & fortitudinem & virilitatem denotat.

15. Cel. D. Præſidi, cujus cura & indefeſſo labore noſtra ſcientia feliciorem induere cœpit habitum, dum in eo eſſet, ut ſecundum ſexus diſtingueret plantas, &

in

in classes genera & species redigeret, visum fuit fundamentum primarium classicum sumere e numero staminum, & appellare præditas unico stamine *Monandras*, duobus *Dianandras*, tribus *Triandras*, & sic porro *Icosandria*, *Polyandria*. Scilicet observatis constitit in numeris.

Omnes plantas, visui obvias, gaudere fructificatione. Syst. nat. veg. 1.

Omnes gaudere fructificationes antheris & stigmatibus. Syst. Nat. obs. Veget. VI. Fund. Bot. 140.

Omnes herbas sua habere semina. Fund. Bot. 135.

Nullum semen ante fœcundationem excludi posse. Fund. Bot. 138.

Generationem vegetabilium fieri mediante farinæ antherarum lapsu supra stigmata. Fund. Bot. 145.

Ita ut *omnis floris essentia consisteret in anthera & stigmate.* Syst. Nat. obs. Veget. VII.

Unde, *nullam dari speciem floris sine staminibus.*

Hæc sua afferta Cel. D. Præses vera deprehendit in multis florum, a se accurate examinatorum millibus, nec quisquam Botanicorum inventus est, qui ullum in medium proferre potuit exemplum, quod veritates has infirmaret:

16. Etenim quod attinet duas a *Pontedera* adductas species in Anthologia MALLAM TODDALI Hort. Malab. XLI. 83. & NOELI-TALI. Hort. Malab. IV. 115. illæ nihil contra nos probant. Pontedera ipse nunquam hasce est intuitus, licet erudito orbi persuadere conetur illas sine staminibus crescere, argumento ex eo tantum desumto, quod Auctores Horti Malabarici stamina non descripserint. Quod ad priorem, nemini adhuc liquet, qua methodo sua ferat stamina; quod autem posteriorem attinet, nobis certo constat hanc ANTIDESMAM *Burm. Zeyl.* 22. *t.* 10. decantatum istud specificam contra morsus

ſus lethalis Anguis Heretimandel, pertinere ad Diœciam Pentandriam, indeque habere, in diſtincto individuo ſeu mare, ſtamina quinque cum antheris, cujus itaque characterem, cum novus adhuc ſit, communicabimus.

ANTIDESMA.

* *Mas.*

CAL. *Perianthium* pentaphyllum: foliolis æqualibus, oblongiuſculis, concavis.

COR. nulla.

STAM. *Filamenta* 5, capillaria, calyce longiora, æqualia. *Antheræ* ſubrotundæ, ſemibifidæ.

* *Femina* in diſtincta planta.

CAL. ut in mare, perſiſtens.

COR. nulla.

PIST. *Germen* ovatum. *Stylus* nullus. Stigmata 5, obtuſa.

PER. *Bacca* cylindrica, uniloculoris, ſtigmatibus terminata.

SEM. Unicum, oblongum.

17. Antequam vero ulterius pedem promovemus, verbo tetigiſſe ſat erit, Siegesbeckii propoſitum fuiſſe, theoriam Botanicam Clariſſ. D. Præſidis, in Fundamentis Botanicis adſtructam, evertere; verum affectibus nimium indulſiſſe videtur, *meliora forte dicturus, niſi iratus fuiſſet*, ut verbis utar Cel. Halleri, in recenſione operis Siegesbeckii ad Hiſtoria Pl. helveticarum p. 31. nec hiſce diutius immorari libet, cum Phyſices Profeſſor Aboenſis Cel. D. Joh. *Brovallius* & Botanices Profeſſor Berolinenſis Cel. D. J. G. *Gleditſchius* ad oculum demonſtrarint canones Cel. D. Præſidis firmo niti talo; Addam tantum, canones primarios D. Siegesbeckii quibus maxime diſſentit a Cel. D. Præſidis theoria in hiſce conſiſtere: ſcilicet ſtatuit.

Stamina non conſtituere partes eſſentiales plantæ. Sciagraphia 53 *Her-*

Herbarum semina maturescere absque fœcundatione ex antheris. Sciagr. 46.
Nomina classium non sumi debere a sexu plantarum. Sciagr. 48. &c.

18. Observatæ demum huic herbæ a Siegesbeckio absque staminibus, nomen ANANDRIÆ datum, quod simul characterem essentialem plantæ involveret, & classes plantarum in systemate sexuali feriret, nec non ipsa Fundamenta Botanices antheris superstructa everteret. Si qui Anandriam Siegesbeckii itaque accipiant pro distincto genere in suis historiis Botanicis, observent hanc plantam ideo appellatam esse *Anandriam*, quod primus nominator stamina non animadverterit.

RADIX.

19. RADIX est crassiuscula & variis fibris capillata; verum pauca admodum de ea hac occasione dicere possumus, cum eam, donec ejus major nobis non suppetat copia, radicitus effodere noluerimus. Ineunte vere anni proxime preteriti MDCCXLIV, semina hujus terræ mandata fuere in Horto Academico, quæ haud multo post folia emittebant, nullum vero caulem. Hoc anno in caulem etiam excrevit Radix, qua adhuc nondum emarcida aut emortua est, sed firmiter adhæret terræ in signum perennitatis. Eam serpere sicque sese dilatare & multiplicare, observatum non est. Duplici modo herba hæc in Horto crevit, & in vase intra Hybernaculum asservata, & sub dio liberiori auræ & frigori exposita; utroque in loco incrementa cepit, sed ita ut aperto sub cœlo tardius quidem, verum copiosius efflorescceret.

FOLIA.

20. FOLIA omnia e radice enascuntur, circumscriptione fere ovata, basi vero magis obtusa & fere truncata, apice acuta, margine denticulata, denticulis spinarum instar acutis, sed inermibus, & minime pungentibus:

tibus: finibus, denticulis interjectis, obtusis. Fere erecta persistunt hæc folia, utrinque glabra, nec subtus tomentosa, sed vasis oblique transversis venosa; singula petiolis propriis, e radice enatis, insidentia. Oriuntur demum antequam caulis propullulat. Magnitudo foliorum in latitudine duos circiter pollices attingit, in longitudine vero tres, & petioli circiter eandem longitudinem cum foliis attingunt.

CAULIS.

21. CAULIS scapus est circiter pedalis, crassitie pennæ anserinæ, solidus nec concavus, teres, subvirescens, tomento albicante hinc inde adspersus, foliis quidem omnino destitutus, sed *Bracteis* seu *squamis* linearibus, viridibus, crassiusculis, alternis, pollicari spatio remotis, vixque dimidium pollicem longis, cauli approximatis instructus.

FLOS.

22. FLOS unicus, ovatus, perfecte clausus caulem terminat.

Notatu omnino dignum est, quod calyx cum suis squamis ita omnino claudatur, ut ne minima quidem apertura aëri circumfuso detur dejiciendi farinam in pistilla, & sane si unam excipiamus Ficum, non alia datur herba adhuc cognita, cui id contingat. Est ergo hoc attributum plane singulare & raro obveniens in Regno Vegetabili. Itaque farina antherarum, me quidem judice, capitulo a ventis agitato & caule incurvato communicatur cum lateralibus & circumstantibus pistillis.

Proxime præterita æstate capitulum ejus de die in diem attento oculo animoque intuebamur, sperantes fore, ut aperiretur quotidie calyx ejus & flos, ad suum indicandum genus, explicaretur; sed spe frustrabamur nostra. Tandem integro mense in exspectationem floris continuam insumto, visus est crassus quidem pap-

pus per calycem protrudi in indicium maturi fructus; quare, nobis insciis, quamvis indies attente inspiceretur capitulum, florem tamen sese celerrime prodiisse, & protinus calycem clausum esse, nobis persuadebamus. Et ideo, ne amplius idem obveniret incommodum, acu aperuimus capitulum herbæ libero in aëre positæ. Calyce explicato integer discus flosculorum conspiciendum se præbuit, superiore licet parte calycis clausa & hemisphærii instar vacua; omnes flosculi enati erant & perfectissimi, unde pronum erat colligere, flores apertos & expansos frustra exspectari, quod etjam sequente comprobatum est tempore.

CALYX.

23. PERIANTHIUM commune fere globosum est, imbricatum: *squamis* inæqualibus, oblongis, obtuse carinatis; exterioribus brevioribus, viridibus, subtomentosis; *interioribus* longioribus, conniventibus & clausis, glabris, magis carinatis, & obscure purpurascentibus.

COROLLA.

24. COROLLA calyce dimidio brevior, exalbida, intra calycem clausum florens, composita ex flosculis hermaphroditis plurimis in disco plano, & fœmineis paucioribus in radio.

Hermaphroditorum corollulæ monopetalæ, infundibuliformes, erectæ, quinquefidæ, obtusiusculæ.

Fœminarum corollulæ plurimæ, hermaphroditorum flosculis seu disco longiores, calyce autem longe breviores, monopetalæ, lingulatæ, apice tridentatæ, pistillo breviores & angustissimæ; hæ adeo parvæ sunt, ut vix luscis eas inspicere liceat, & colore albescentes.

STAMINA.

25. FILAMENTA in flosculis hermaphroditis quinque sunt, capillaria, brevissima, quibus insident quinque ANTHERÆ in cylindrum, corollula longiorem connatæ, more in compositis floribus usitato.

Quoniam hoc in flore etjam ſunt Antheræ cylindricæ, quemadmodum in omnibus compoſitis floribus, Anandria ex oppoſito dicta eſt. Neque hæc exhibitis in Fundamentis Botanicis regulis excipi debet, ſed potius illis hinc accedit robur, quoniam florum reliquorum omnium inſtar ſuas ipſa Anandria habet antheras.

PISTILLUM.

26. HERMAPHRODITICIS floſculis *Germen* obverſe ovatum, coronatum pilis. *Stylus* capillaris, ſtaminibus longior. *Stigma* craſſiuſculum, obtuſum, vix manifeſte bifidum, apicibus erectis, nec reflexis aut divaricatis.

FOEMINEIS floſculis *Germen* itidem ovatum, coronatum pilis. *Stylus* capillaris, paulo longior quam in hermaphroditicis. *Stigma* craſſiuſculum, bipartitum apicibus recurvis.

PERICARPIUM.

27. PERICARPIUM nullum eſt, ſed CALYX *communis* magis ovatus, magis viridis, & major factus, connivens, ore pappum, ſeipſo longiorem, in faſciculum colligens.

SEMINA.

28. SEMINA tam floſculis *hermaphroditicis* quam fœmineis ſuccedunt oblonga, utrinque anguſtiora, calyce dimidio breviora, extrorſum gibba ſtriata tribus vel quatuor ſtriis elevatis; introrſum parum concava & inflexa. *Pappus* ſemina coronat, iisdem ſesquilongior, ſimplex nec plumoſus, ſeſſilis nec ſtipite elevatus, in medio continens emarcidum florem pappo ipſo breviorem, ſed calyce communi longitudine fere æqualem.

RECEPTACULUM.

29. RECEPTACULUM commune floſculorum planiuſculum eſt, punctis excavatis pro ſeminum inſertione adſperſum, adeoque & paleis & pilis deſtitutum.

GENUS.

30. Ex data descriptione facillime intelligitur cujus sit classis & generis.

A calyce communi, a corollis ex corollulis monopetalis germini insidentibus, cum antheris in cylindrum connatis, sequitur hanc herbam numerari debere inter flores *compositos* & quidem inter *discoideos* RAJI,

Ad Compositos ex regularibus & irregularibus simul RIVINI,

Ad Compositos radiatos TOURNEFORTII,

Ad Syngenesiam Polygamiæ superfluæ LINNÆI,

Ad Compositos ROYENI,

Ad Petaloideos corymbiferos HALLERI,

Ad Compositos radiatis capitulis PONTEDERÆ,

Ad Corymbiferos VAILLANTII.

Hinc propius ad genus pervenimus. Non potest hæc planta referri ad ASTERES, *squamis calycinis*, nullis *apice prominulis;* Non ad SENECIONES, *calyce cylindraceo, basi calyculato, squamis apice emortuis;* Non ad SOLIDAGINES nullis *seminibus ovatis* & *corollulis fœmineis distantibus;* Non ad DORONICA *foliolis calycinis, duplici serie æqualibus;* Non ad HELENIAS *calyce simplici* nec imbricato; Non ad TAGETES, *calyce monophyllo;* sed ad Genus TUSSILAGINIS proxime accedit.

31 Notam characteristicam imponere generi TUSSILAGINIS, res sane ardua est, tamen si attento oculo paulo pœnitius specierum *faciem externam*, quæ *in constituendo genere nunquam prætereunda erit*, secundum Fund. Bot. 168. inspiciamus, deprehendimus in hac folia omnia esse radicalia; ad cordatam figuram proxime accedentia margine dentata; scapum foliis destitutum, squamis vagis vestitum, simplicem & tomento hinc inde adspersum; quæ omnia attributa in hac herba amice

consp-

conspirant, unde varii, antequam flos ejus natus erat in Horto Academico, ex sola facie eandem de tribu Tussilaginis esse judicabant.

Tussilagines flore radiato, & omnes gaudent radio minimo, ut nullum aliud inveniatur discrimen, quo hæc ab illis distingui queat; nisi quod sit diversa proportio calycis, hujusque squamæ interiores dorso carinatæ sint; quæ notæ tanti non habendæ, ut diversa genera constituant, præsertim cum facies ac reliqua omnia sint paria. Si recentissimum Rei Herbariæ scriptorem Cel. Dom. Hallerum de stirpibus Helveticis adeamus, ejus Petasitidem unam eandemque esse cum Tussilagine Linnæi, videbimus ex charactere sequenti: *Petasites*, inquit *a Cacalia differt calycis squamis multorum ordinum, imbricatis, floribus obesioribus, flosculis pluribus, habitu singulari, caule nempe simplici aphyllo ante folia erumpente, solis squamis coloratis, a foliis diversissimis adsperso; in conjungenda vero Tussilagine, ob speciem tertiam, omnino cum Linnæo sentio.* Linnæi vero character habetur in *Generibus plantarum 648.783.*

Dicet forte aliquis esse Anandriam a Tussilagine genere toto distinctam, ejusque characterem quærendum in calyce communi clauso; at inspiciat, velim CUCUBALUM *caule simplicissimo unifloro, corolla inclusa.* Fl. Lapp. 181. t. XII. f. 1. qui collatus cum CUCUBALO *calycibus subovatis glabris reticulato venosis, capsulis trilocularibus* Fl. Svec. 360. clare ostendet hanc proportionem, ubi cætera sunt paria, minime distinguere vel mutare genera: etenim hæ duæ herbæ in facie & partibus fructificationis omnibus ita omnino æquales sunt, ut potius ambigere possimus has ad diversas species esse referendas, calyx licet sit in priori ferme claussus, dum corolla florens in fundo ejus occultatur, in sequenti vero patulus.

SPECIES.

32. Cum jam Anandriam esse speciem Tussilaginis demonstraverimus; ad differentiam ejus specificam, qua hæc a speciebus congeneribus distingui potest, ordo nos deducit. PETASITES & TUSSILAGO diversa censebantur genera ante conjunctionem a Præside factam. PETASITES *Tournefortii* habebat in scapo plurimos flores in thyrsum congestos, sed TUSSILAGINES *Tournefortii* unicum solummodo florem, quemadmodum hæc Anandria in singulo scapo. Omnes TUSSILAGINES *Tournefortii* instructæ erant flore radiato, & character PETASITIDIS Tournef. consistebat in flosculis hermaphroditis, usque dum Celeberr. *Dillenius* detegeret speciem quandam flosculis fœmineis in ambitu, sed nudis; & D. *Præses* aliam speciem in Lapponia flosculis in ambitu fœmineis & radiatis. Itaque non necesse est aliquam sumere notam e radio, cum omnes species Tussilaginis scapo nudo, adhuc detectæ, sunt radiatæ. Quæ vero a calyce clauso sumitur nota, huic herbæ est singularis ac propria, & ideo satis sufficiens ad illam a reliquis speciebus omnibus, quæ Tussilaginis subsunt generi, discernendam. Hinc Anandriam appellamus TUSSILAGINEM *scapo unifloro calyce clauso.*

33. De hujus virtutibus, utpote & propria & aliorum experientia destituti, nihil adhuc dicemus. Itaque Colophonem, quod ajunt, huic dissertationi imposituri, antea dicta in compendium mitterimus: Est Anandria instructa suis staminibus & antheris, haud secus ac aliæ Tussilagines, & omnes reliqui flores in syngenesia Polygamiæ superfluæ; unde sequitur non posse consistere nomen Anandriæ, utpote ipsi herbæ contrarium, secundum *Fund. Bot.* 232. simulque constat Anandriam, sic dictam, Siegesbeckii, non minus quam omnes in universum alias adhuc detectas plantas, suis

gaude-

gaudere ſtaminibus nec proinde a Regula universali eximendam eſſe.

FIGURA

1 *IN tabula ANANDRIAM naturali magnitudine delineavimus.*

2 *Ad dextram duo floſculi lente viſi.*

a *Horum* prius *Floſculus eſt fœmineus cum corollula, germine ſtylo & ſtigmate bifido.*

b Poſterius *floſculus Hermaphroditus eſt, conſtans germine, corolla, ſtylo anthera cylindrica cincto & ſtigmate erecto brevi terminato.*

3 *Aa ſiniſtram manum delineavimus.*

b Calycem *ſub floreſcentia perpendiculariter diſſectum, ut floſculi in medio pateant viſui, ſuperiore hæmiſphærio vacuo.*

a Calycem *maturo fructu, naturali magnitudine, e cujus ore Pappus propullulat.*

c Semen *unicum cum Pappo naturali magnitudine.*

VIRO JUVENI,
Præstantissimo atque Doctissimo,
D:NO ERLANDO TURSEN,
de herba ANANDRIA dicta
propediem disputaturo.

QUantas delicias campi *Floræ* fragrantissimi, quantum utilitatis regni vegetabilis intimior cognitio adferat, verbis effari nequit: Virtus tamen, ut nobiliore splendore corruscat, ita majori ornamento, honore & præmiis suos mactat cultores. Hæc tanta in Te, *Præstantissime Domine*, eluxit, & jam etjam elucet, ut ab ipsa ineunte pueritia rebus non vanis ac frivolis, sed solidiori artium optimarum cognitioni comparandæ curam impenderis, Doctissima & elegantissima tua dissertatio, quam propediem defensurus abunde testatur, *Te*, supra ætatem sapere, *Te*que, inter scrutandum herbarum florumque virtutes varias, in virtute & doctrina quotidianos fecisse progressus. Hinc pro amicitia & consvetudine, quæ mihi tecum a teneris intercessit, non possum quin Tibi felices ingenii dotes, felicissimos studiorum progressus, & Parenti filium optimæ spei & indolis gratuler optemque ut brevi illis orneris, quæ virtus & doctrina suis perpetuis reservarunt cultoribus. Vale.

Edebo die XXV Novembris.
MDCCXLV.

S. NYMANSON.